

islamitisch FATSOEN

مِنْ أَدَبِ الْإِسْلَامِ

Abu Ghudda

Mohamed Amin Chaib

Eerste druk, oktober 2023

ISBN 978-90-833169-3-2

Titel	Islamitisch Fatsoen
Arabische titel	Min Adab Al Islam
Auteur	Abdulfattah Abu Ghudda
Vertaling	Mohamed Amin Chaib
Inhoudelijke redactie	Mhamed Aarab, Sonny Van Exaerde
Taalkundige redactie	Jeroen Verstaen
Basis voor vertaling	Meerdere werken, zie “Woord van de vertaler”

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Op alle uitgaven van Stichting 't Kennishuys gelden strikte auteursrechten. Voor het gebruik van teksten, fragmenten, gedichten, illustraties of alle andere vormen van gebruik uit het werk dat door 't Kennishuys wordt uitgegeven, dient 't Kennishuys schriftelijk om toestemming te worden gevraagd.

DISCLAIMER

De vertaling is een getrouwe weergave van de integrale tekst van het boek van de auteur en reflecteert enkel en alleen de mening van de auteur en niet noodzakelijkerwijs die van de uitgever of de vertaler.

Copyright © Stichting 't Kennishuys 2023

Stichting 't Kennishuys | Postbus 82095 | 2508 EB Den Haag
www.kennishuys.com | info@kennishuys.com

INHOUD

Woord van de vertaler	7
Over de auteur	11
Over het thema <i>adab</i> (fatsoen)	19
<i>Ādāb</i> met Allah	22
<i>Ādāb</i> met de Profeet Mohammed <small>moge Allah hem zegenen en vrede schenken</small>	26
<i>Ādāb</i> met de schepping van Allah	28
Over het boek <i>Min adab al-islām</i>	33

Voorwoord	37
------------------	----

Introductie: de islam staat voor hoffelijkheid	39
---	----

Betreden of verlaten van een huis	43
De (voor)deur openen	43
Groeten bij binnenkomst	43
Je bezoek aankondigen	44
Toestemming vragen om binnen te komen	46
Hoe klop (of bel) je aan?	49
Hoe identificeer je jezelf?	51

Op bezoek gaan	53
Wat doe je wanneer je op bezoek wilt gaan maar niet ontvangen kunt worden?	53
Gluren terwijl je nog geen toestemming hebt om binnen te treden	55
Over hoe de schoenen uit te doen en waar ze te leggen	57
Waar ga je zitten wanneer je op bezoek bent?	57
Rondsnuffelen en kasten openen	59
Wat is het beste tijdstip om op bezoek te gaan?	59

Waar praat je over als bezoeker?	60
Hoe begroet je aanwezigen en waar begin je met de hand schudden?	61
Mag je tussen twee personen zitten?	62
Fluisteren met degene die naast je zit tijdens je bezoek	62
Speciale regels voor omgang met ouderen	64
Algemene omgangsregels	75
Wat zijn de regels over hoe om te gaan met je ouders?	75
Hoe dien je eruit te zien wanneer je op bezoek gaat of een ontmoeting hebt?	78
Islamitische gastvrijheid: hoe ziet het eruit?	78
Ziekenbezoek	81
Wat is het belang van ziekenbezoek in de islam?	81
Duur van het ziekenbezoek	81
Fatsoen van het ziekenbezoek	83
Condoleances bij overlijden	85
Hoe vertel je dat iemand is overleden?	85
Wat is het beste moment om te vertellen dat iemand is overleden?	86
Bijwonen van de begrafenis en het begrafenisgebed	87
Hoe condoleer je?	88
Hoe help je de familie van de overledene de kwelling verzachten?	88
Islamitisch communiceren	93
Met welke toon spreek je met je vrienden en met mensen die je niet kent?	93
Fatsoenlijk luisteren	95
Fatsoenlijk discussiëren en van mening verschillen	97
Een vraag bedoeld voor de ander zelf antwoorden	98
Overige fatsoensregels	99
Speciaal advies voor zusters	99

Wat doe je wanneer je ergens binnenkomt en de mensen slapen?	100
Fatsoensregels bij een huwelijksfeest	101
Slotwoord	107
<hr/>	
Over de vertaler	110
Transliteratie	111
Bibliografie	112

WOORD VAN DE VERTALER

In de naam van Allah, dé Barmhartige, dé Genadevolle.

Alle lof behoort toe aan Allah, de Heer der werelden. Dit gaat gepaard met een overvloed aan zegengebeden en vredeswensen aan onze geliefde Meester, Profet en rolmodel Mohammed moge Allah hem zegenen en vrede schenken, zijn familie, metgezellen en eenieder die hun voetstappen volgt tot aan de Laatste Dag. O Allah, schenk ons begrip van de Profetische traditie, zodat we deze in woord en daad kunnen volgen. O Allah, indien U ons de kans geeft om de traditie van Uw geliefde Boodschapper moge Allah hem zegenen en vrede schenken te bestuderen, laat ons deze dan ook in praktijk brengen. O Allah, indien U ons de kans geeft om deze in praktijk te brengen, laat ons dit dan ook ervaren in onze harten en doorgeven aan de komende generaties. *Āmīn.*

Min adab al-islām is een beknopt werk dat het islamitische fatsoen behandelt. Het is geschreven door de edele, grootgeleerde Shaykh °Abdul Fattāḥ Abū Ghuddah (moge Allah hem genadig zijn). Hij schreef dit boek met als doel de islamitische etiquette te doen herleven. Het boek omvat slechts een aantal van deze islamitische fatsoensregels, zoals de auteur zelf zal verduidelijken in de inleiding.

Ik heb de eer om u de Nederlandstalige vertaling van dit werk voor te stellen, waarbij ik heb getracht de tekst zo nauwkeurig en duidelijk mogelijk te vertalen, met behoud van de

oorspronkelijke tekst van de auteur. Soms maak ik gebruik van een iets vrijere vertaling en haakjes om tot de beoogde betekenis te komen. De auteur schreef het boek als een korte en krachtige boodschap en als zodanig wordt het ook aan u gepresenteerd. Met uitzondering van een inleiding over het belang van islamitisch fatsoen en een aantal annotaties, is het boek in z'n oorspronkelijkheid behouden. Het boek bestaat oorspronkelijk uit 35 hoofdstukken, zonder titels. Getracht is deze hoofdstukken onder te verdelen in subhoofdstukken en titels te geven. Dit is enkel vanuit het oogpunt om er structuur aan te geven, zodat de prachtige boodschap van het boek nog beter doordringt.

Ik heb het boek meermaals mogen bestuderen bij mijn leerkrachten, waaronder Shaykh Yahyā al-Ghawthānī en ik ontving van hem de toestemming om het te mogen doorgeven. Hij was een student van Shaykh Abū Ghuddah en heeft het boek *Min adab al-islam* tevens persoonlijk gehoord van hem. De eerste keer dat ik het boek bestudeerde, kwam ik nog meer tot het besef dat de islamitische traditie compleet is en elk aspect van het leven behandelt, zoals hoe je op een deur moet kloppen en hoelang een ziekenbezoek maximaal mag duren. Als jonge student raakte ik gefascineerd door het boek en erkende ik voor mezelf dat ik eerst met deze kennis diende te beginnen vooraleer ik me zou focussen op complexe kwesties en vakken. Hoe kan men deze kennis negeren en/of minimaliseren, terwijl zij tot de essentie behoort van het karakter van een moslim?

In 2020 heb ik het werk voor het eerst mogen onderwijzen. Voor elke les werd een stuk uit het boek vertaald en toegevoegd aan de cursus. Op het einde van de lessenreeks bracht ik alles samen, met dit boek als resultaat. Om het concept van *adab* te verduidelijken, is het boek ingeleid met een hoofdstuk over het belang van *adab* en de werken die over dit onderwerp zijn geschreven. Ook ontbreekt een biografie van de auteur niet. Deze vertaling is gebaseerd op verschillende versies van het boek, waaronder de eerste en elfde druk, beide uitgegeven door uitgeverij *al-Bashā'ir al-Islāmiyyah*. Het is uiteraard alleen via Allah's gunsten, dat het goede tot stand gebracht wordt.

Met dit boek hoop ik deze islamitische fatsoensregels te doen herleven, zoals de auteur dat ook wilde. Als tekortkomende dienaar hoop ik deze regels eerst zelf te implementeren in mijn leven en dan door te geven. Op deze wijze kunnen wij, met de wil van Allah, het gedrag en fatsoen van onze Profet moge Allah hem zegenen en vrede schenken in leven houden. We zijn in nood aan zijn leidraad en het is via zijn gedrag en fatsoen dat de mensen zijn boodschap accepteerden. Wij hebben niet de kans gehad om zijn gezelschap te hebben in deze wereld, maar wij vragen Allah om ons niet te weerhouden van zijn gezelschap in het hiernamaals.

Denk in het licht van het voorgaande aan de woorden van °Abdullāh ibn al-Mubāarak (moge Allah tevreden met hem zijn): “Wij bleven goede daden nastreven, ook al zijn degenen die ze ons konden aanleren, allen weg.”¹

---

¹ *Ar-Risālah al-Qushayriyyah*, p. 596.

Ten slotte wil ik, in het licht van de Profetische woorden “*Wie de mensen niet bedankt, bedankt Allah ook niet*”, mijn dank uitspreken aan mijn echtgenote, die mij steunt in al mijn bezigheden en projecten. Ik ben haar dankbaar voor haar geduld bij de totstandkoming van dit boek. Bovendien wil ik mijn speciale dank uitspreken aan de gewaardeerde Shuyūkh en docenten dhr. Mhamed Aarab, dhr. Sonny Van Exaerde en dhr. Mohamed El Aissati, die het boek inhoudelijk meelazen. Ik vraag Allah, al-Wahhāb (dé Schenker), om dit van nut te laten zijn en om mij mijn tekortkomingen te vergeven.

Mohamed Amin Chaib

25 Dhul Ḥijjah 1444 | 14 juli 2023

OVER DE AUTEUR

Algemene gegevens

Zijn volledige naam is °Abdul Fattāh ibn Muḥammad ibn Bashīr ibn Ḥasan Abū Ghuddah al-Khālidi. Hij werd geboren in Aleppo (Syrië) op 17 Rajab 1336, wat overeenkwam met 29 april 1917. Al-Khālidi verwijst naar Khālid ibn Walīd (moge Allah tevreden zijn over hem), omdat de Shaykh uit een familie komt die herleid wordt tot de edele metgezel. Het beroep van zijn familie was het fabriceren van textiel. Zijn grootvader Bashīr was één van de grootste handelaars van textiel in zijn tijd. Zijn vader Muḥammad stond bekend om zijn vroomheid en sterke verbondenheid met de islam. Zijn vader was geen geleerde of student van kennis, maar hield wel van kennis en de geleerden. Imam Abū Ghuddah overleed op 16 februari in 1997, net voor het *fajr* gebed. Moge Allah hem en al onze geleerden genadig zijn.

Studieloopbaan

De grootvader van Abū Ghuddah merkte al snel zijn intelligentie op en besloot om zich te ontfermen over de educatieve ontwikkeling van zijn kleinzoon. Na een tijdje gewerkt te hebben in de textiel, ging hij op negentienjarige leeftijd studeren aan de Madrasah al-Khusrawiyyah te Aleppo. Daar studeerde hij af in 1362/1942 en behaalde hij zijn diploma in *shari'ah* studies. Twee jaar later vertrok hij naar het buitenland om zijn studies voort te zetten. Hij koos ervoor om

Hoe dien je eruit te zien wanneer je op bezoek gaat of een ontmoeting hebt?

Als je naar buiten gaat om je ouder, naaste, vriend of een metgezel, of op reis gaat om iemand te bezoeken, zorg er dan voor dat je ledematen proper zijn en verzorg jouw uiterlijk en kledij. Zelfs als het gaat om ouders, familieleden, leeftijdgenoten of vrienden. Verwaarloos of onderschat nooit het belang van je uiterlijk. Dit kan er immers toe leiden dat het plezier van de ontmoeting afneemt. De persoon die je ontmoet, waarvan je houdt en die je wilt eren, heeft hier tenslotte recht op.

Het is bovendien naar deze betekenis dat de Profetische leiding gidst en (zoals) de woorden van de ongeletterde, nobele Boodschapper ^{moge Allah hem zegenen en vrede schenken} (luiden): *“Jullie zijn op weg om jullie broeders te ontmoeten, trek jullie mooiste kleding aan en verzorg jullie rijdier, zodat jullie als een schoonheidsvlek (op een mooi gezicht) onder de mensen verschillend lijken. Voorwaar, Allah houdt van ruwheid noch van ruwe manieren.”* Dit is overgeleverd door Abū Dāwūd, Imam Aḥmad en al-Ḥākim, zoals reeds vermeld.

Islamitische gastvrijheid: hoe ziet het eruit?

Als je een gast op bezoek krijgt, wees dan gastvrij en vrijgevig. Hiermee wil ik niet zeggen dat je moet overdrijven in het verstrekken van eten en drinken. De *Sunnah* is gematigdheid in zaken als deze. Gastvrijheid zonder verspilling is hier vereist. Je